

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in sobota, ter velja po pošti prejemam, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrta leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrta leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četristopne petitive vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Opravništvo, na katero naise blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. i. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Kn. vl. redništvo labodsko

v zvezi s popečiteljema za uk in za notranje poslove
kljubuje državnemu zakonu posvečenemu in potrje-
nemu jegovim veličanstvom.

Zgodovina pripoveda, ka je papež Leo I. ogrnen najsvetečnejšim plaščem v sprevedu svojega duhovništva slovesno naproti šetoval krvoločnemu Atili, kanečemu Rim razrušiti in bivalstvo pokončati in zasožnjiti: crkveni glavari je redkoj srčnostjo in odbranoj zgovornostjo toliko omeščal grozovitnikovo srce, ka je evropski strahonja popustil zlosodni namen in Rimljanov ni urazil. Duhovski starejšina je tore branil in rešil pogube Rimljanstvo.

Na Mohaškem polji umorjena sta bila dne 29. velikega srpana 1526. l. dva velika vladiki in šest vladik junaški se borečih za domovino proti turškemu nasilju, vsaj kološki prvostolnik Tomori Pavel bil je v tej bitki prvi vojvoda. Patrijarh srbski Rajačić držeči razpelo v roki korakal je ruski vojski pod Paskievičem nasosret in jo blagoslovil na srečen uspeh zoper magjarske upornike.

Ogri bivši pred nekoliko leti na prekretnosti svojih državnih razmer poslali so prvostolnika Scitovskega k njegovemu veličanstvu, da je poskusi nagibati na priznanje in posvečenje narodnih prav ogrskih, in da si je kralj vstopivšemu dostojniku rekel: že vem, zbog česar prihajate, vendar ni se uplašil crkveni knez. V najnovejši dobi odločil se je veliki vladika praški tegobe naroda češkega položiti k podnožju ustavnega vladarja.

Navesti bi mogel iz raznih dob blage črte crkvenih načelnikov, kateri iskreno čuteči s svojim ljudstvom pripravljani so bili na prvem mestu zagovarjati svojega roda prava, ter na narodnem braniku stalno in neprestrašeno boriti se za korist in srečo, ali na odvrat nesreče stiskanih in trpečih svojeev, da tako dovoljno opravičijo vredni naslov: antistes, episkop, vladika.

Naših dni prikazni pa javljajo za naš slovenski narod sevsema nasprotne podobe. Za drago ceno vvrščen §. 19. v državne osnovne zakone ponuja nam priliko porabiti in ožeti ga na svoj prid, blažen, kdor si je neutegoma počinal dobiček iz njega nabirati; toda vladništvo labodsko nam Slovencem ovire dela, da ne bi mogli blagosti podeljene uživati, kar svedoči okrožnica od dne 3. malega travna t. l. Židovi čitajoči v državnih postavah točko dovoljujočo, ka se vsak državljan sme naseliti, kder mu ljubo, niso hodili popitavat visokega popečiteljstva, kda in na koliko bi dotična točka za nje porabno veljavnost imela, nego zdrgnovši vsak svoj sveženj šel je iskat brže bolje priličnega in koristonosnega torišča. Zastran Štirskega se nikdor ni na to oziral, ka je stanovništvo drago kupnino položilo za osvobojenje od izraelstva, in dnes vsakternik teh prišlecev urno in skrbno trguje in posluje na otep starih dolgov in množitev novega imetka.

Le naše redništvo poprašuje od Pontija do Pilata o rabi našega jezika pri pisanju župnih matic, tedaj o jasnih in vedrih rečeh, da je skali in zaduši. Daruje li oča sinovi častno darilo ali zroči vredno dedino, jeli bode ta šel, predno se je hoče posluževati, hlapca popraševati in za dovoljenje prositi?

Vendar crkveni načelniki na Slovenskem so drugega mnenja, ni jim volja danega zakona rabiti na korist naši narodnosti, nego labodski vladika navajan od narodnega duhovništva, da naročito izreče dovolitev slovenskega uradovanja in pisanja župnih matic v slovensčini, ni hotel blagodarnosti državnega zakona porabiti, marveč jasnemu smislu zakonskemu navskriž poslal je prašat veleslavnega c. k. namestništva, katero dobro vede, da se zakon mora poštovati, ni ga moglo naravnoč po lici tolči, vsaj isti Stremayr ni se sam drznol cesarjem posvečenega zakona na laž staviti, nego odstopil je vladikino prašanje ministru notranjih poslov na pristojno rešilo, in šče le ta je zaslišavši prvlje popečitelja za uk in bogočastje, račil rahlo določiti, ka ne nahaja povoda kaj premeniti na dosedanji navadi, vsled ktere se na Štirskem matice poprek vodijo v nemščini in mnogoveč se mu zdi iste pridržanje primerno kamor javnim tamo zasebnim koristim.

Kaka je to ustavna in pravna država, kder popečiteljstvo podžigano kakim nemškutarskim in svojemu narodu zlohontnim vladikoj kuje državnim zakonom povse, vsaj na vpik nasprotno naredbo, ter jo daja trobiti po svojih vernih skutonoseh, sicer ne v tiskani okrožnici, nego v kamenu — ali lesopisni mazuri? V drugih pravnih državah bi se menda na hitrem kaj druga pripetilo take bire ministru, le pri nas se sme drzno raztezati mrzko bezzakonje. *)

G. Lasser se naslanja na dosedanjo navado, vsled ktere se na Štirskem matice poprek vodijo v nemščini; kak povod neki je našel Jožef II. vvedši nemščino namesto svete latinščine? jeli so vladike romali pitat Kaunica po učinjenem ukazu za svet? Kako so zagovarjali vsezvličavni latinski jezik? Kak povod se je zasledil pri vvedbi hrvaščine in magjarsčine v ured in učilnico? ne bi li lepše odgovarjala jedina nemščina javnim in zasebnim zajmom avstro-ogerske države? so li našle samosilne vlade povod spremeniti absolutnost v ustavnost? toda. . . . Vladništva na Slovenskem kljubujoča državnim zakonom v soglasji z nekimi vladinimi osobnostmi idejo le na to, kar že je nemško vladništvo pod naličjem krščanstva kovalo pred tisoč leti. Oton bamberški in drugovi bili so proti sedanjim nemškutarskim škofom nedolžna jagneta in brezžolčni golobiči.

Omenjena ministerska naredba razglašena kn. vl. redništvom labodskim uči na konci: „Sicer osnovano je v bitji matičnih listin kot uradnih izpisov iz javnih knjig, da se iste po besedi skladajo z dotičnim vpisom matičnih knjig, česar bode se po takem točno držati spisuje takšne liste“. — Po prehodu latinskega uradovanja v nemško ni se nikakor listina skladala po besedi z matičnimi knjigami, jeli zato nemški krstni, poročni, mrtvaški listovi niso imeli veljave? jeli je tudi dnes nimajo? jeli se je kdo spodtkikal? živa duša ne bekne o tem, le kedar se kaj slovenski napiše; mahoma je k redu ipavska borja s vsem divjanjem in strastnim razsajanjem. — Vsi taki protizakoniti zaleti na našo narodnost zdijo se mi slamnati dedi

*) Uljudno prosimo g. dr. Poklukarja, naj da popraša v državnem zboru jegovo prevzvišenost g. Lasserja, kako to naredbo v skladbo spravlja z znanjo točko, in odkle je dopuščeno, ka se ministri norca delajo z državnih zakonov posvečenih jegovim veličanstvom. Tožiti bi je treba bilo. Pis.

tatmani v prosu in gobe stekljače v košatem gaju, ki menda obalijo kde kakega nedušljivca, a od Slovencea značajnika se odbijejo, kakor bob od kamenega zida. Proti toliko nepostavnemu samovoljstvu in nasilstvu dolžno je vse slovensko duhovništvo na dotičnem torišči prosved položiti ter tako rešiti svojo človeško in krščansko dostojnost. Dokle vendar šče bode zlorabili potrpljivost poštenega, Bogu in cesarju vernega, požrtvovalnega in miroljubnega naroda na doseg sovražniških in pogubnih namenov, — na skvarbo in umor slovenske narodnosti in jezika! nimate li nikakšnega srca za blagost svojih vernikov? Najemniki ne marajo za svojo čredo.

Dopisi.

Iz Ljubljane 24. maja. [Izv. dop.] Pred nedavnem v Vašem listu sprožena interpelacija na kranjsko deželno vladu zavoljo porabe za stradajoče na Dolenjskem in Notranjskem nabrane denarja je vendar nekaj uspeha imela, kajti kakor čujem, je deželna vlada predvčeranjem razposlala vsem dotičnim okrajnim glavarstvom okrožnice, v katerih jih pozivlje naj najdalje v 14 dneh dajo račun, kako so izročene jim denarje razdelili. Ali hoče vlada samo okrajne glavarje kontrolirati, ali pa račun na javnost dati, bomo videli.

Iz Novega mesta se sem poroča, da letos bolje ko prejšnja leta mislijo ondotni narodnjaki na tabor, kateri bi se imel napraviti na Šentjernejskem polji. Tabor je blizu Novega mesta res jako potreben, ker ondi narod še skoraj popolnoma v temoti tava, torej naj Novomeščanje ne poslušajo tistega ljubljanskega veljaka, kateri jim je pri priložnosti sporočil, „naj puste tabor, kjer je, ker so se takove reči že preživele“; nego prepričani, da se bode isti mož tudi kmalu preživel, naj skrbe, da tabor spravijo na noge in Slovenija jim bode hvalo vedela.

Iz laškega trga. 21. maja. [Izv. dop.] Na binkošten ponedeljek so naš trg ljubljanski prusaki z obiskom „počastili“. Pravilo se je že poprejšnji dan, ko so se imeli mimo v Celje peljati, da bode prišlo čez 400 turnarjev in feuerwehristov; domišljujejo si naši „inteligentni“ germanizatorji, da je v Ljubljani bog ve koliko tisoč janjskih vitezov. Ako so bili ljubljanski nemčurji tukaj, so morali trški debeluh, dimnikarji in drugi razsvetljeni velikonemški sanjači v prišlo druhal stopiti, ka jih je bilo več videti. To je bila čast za naše tržane, da so jih pohodili ljubljanski bratje! če prav jih je bilo revno malo. Tukajšnja požarna straža je seveda mogla pokazati svoj „fortšrit“. Gospod načelnik je moral prišle nemčurje pozdraviti in jim svoje radovanje in simpatije razodeti; ubogi nevedni društveniki, ki vsi vkup nijso vedeli, zakaj so morali v vrsti stati ter „Gut Schlauch“ in „Grüss Gott“ kričati, so si neugasljivo slavo pridobili: Hodili so v procesiji z godbo in dolgim zastavonoscem, po trgu in tržani so jim z možnarji streljali, „gospodične“ s cveticami potresale, potem pa se je vsa druhal podala kazat svojo umetnost v praznjenji vrčkov. — O srečen trg, da je mogel očitno pokazati svojo narodnost in nevednost, da ga je tolika neprecenljiva čast doletela, tako strašno imenitne može, ki se na Kranjskem že zarad svoje slave nikamor ne upajo pokazati, v svojem okrožji vedeti! — Za-

pisati se bo moral v trško zgodovino ta prigodek, da bodo sedanjih prebivalcev potomci enkrat brali, kako plemeniti in slavljani so bili njih prededje.

Iz Zagreba. 26. maja. [Izv. dop.] Cela Hrvatska, Slavonija z belovarsko županijo in Senjem razdeljena je na 74 volilnih okrajev. Narodna stranka postavila je do sedaj za 68 volilnih okrajev kandidate. Imenik magjaronskih kandidatov pa do danes še nij izšel. Narodni kandidati so z malimi iznimkami oni isti, kakor lani. V Karlovcu je bil dr. Makanec soglasno za poslanca voljen. Izmed 340 volilcev prišlo jih je na volišče 278, ki so vsi za Makanca glasovali. Lani je dobil Makanec samo 219 glasov. Narodna reč je tedaj v Karlovcu precejšen korak naprej naredila tečajem enega leta. In kar je Karlovec pokazal, nadejamo se tudi po drugod videti. Magjaroni so sicer tudi v Karlovcu poskusili kandidata postaviti, a ker postavnih deset volilcev niso mogli najti, ki bi bili njihovega moža kandidovali, so bili prisiljeni to opustiti. Začetek naših volitev je tedaj za narodno stranko dovoljen, upajmo, da bo tudi svršetek! Magjaroni nam sicer prorokujejo, da „prva sreča v jamo meče“, narodna stranka bo pa ta pregovor na laž postavila. Govorica, da bo Vakanovič odstranjen, in Mollinary za kraljevega komisarja postavljen, gre že več dni po mestu okolo. Službene novine so jo sicer že opetovano dementovale, pa kljub temu vendar še živi in kroži. Gotovo je, da so dnevi, in morebiti tudi že ure Vakanovičevega banovanja izbrojene. Sabora z narodnjaško večino, on že ne bo odpiral. „Obzor“ je bil včeraj zavolj članka „Tko je halunk“ zaplenjen, in sicer celi list, po edini sestavi in dopisi se pa skoro vsak dan zaplenjivajo, tako da zadevni prostor bel ostane, brž ko ne zato, da se vsak dan živo spomnemo na zloglasni Deakov „beli list“. Sredo bodo volitve, bo borba, bo zmaga! Upanje, da bo Zagreb sovražnika magjarona pri volitvah pod sebe del, da ga bo kakor gada pogazil ter mu glavo razklal, to upanje se utrjuje! od ure do ure. Magjaroni postali so precej malodušni, korajže jim na funte zmanjkuj. Skoro se bo pokazalo „kod koje kuće je više masla.“

Iz Dunaja. 26. maja. [Izv. dop.] Ustavoverci čisto nič ne prikrivajo, da je sloga in edinstvo v njih taborju že zavsem izgubljena reč. „Deutsche Zeitung“, časopis, katerega so ustanovili nekateri ustavaki, ki sede v državnem zboru obeh zbornic, je v zadnjih dneh naravnost protiministerska in prorokuje, da iz vsega ne bode nič. Poljsko poravnanje je propalo, direktne volitve so zaspale, Stremayr je začel s škofi škiliti za prijateljstvo, porotne sodbe v novinarstvu so proti vsem liberalnim načelom na Českem odpravljen: vse to so grehi, ki bodo (tako ustavaki pravijo sami) ministerstvo in vlado zadušili prej ali slej. Tako je velika zmešnjava in velika obupnost v šatorih naših protivnikov in „volitve za silo“, z izdajstvom rojene kot mrtvo nerabljivo dete, ter težka z vsemi nemoralnimi sredstvi priborena zmaga na Českem — vse, vse to trudenje bode zastoj.

V „N. fr. Pr.“ berem zanimljivo poročilo o nekem kandidatnem govoru bivšega ogerskega ministra Baltazar Horvath-a. Kako je tudi ta mož odkritosrčen, baš tako kakor mladi ustavaki! On je rekel svojim volilec te-le pomenljive, za nas Slovane ne pozabljive besede: „Jaz priznam, da pomenja dualizem gospodstvo (hegemonijo) dveh narodnosti, namreč gospodstvo magjarskega elementa tukaj in gospodstvo nemškega elementa onkraj Litave“. Kaj hočemo še več! In kdo more tako neumen biti, pa od nas Slovanov terjati, da to gospodstvo radovoljno na-se vzamemo, da dualizem priznamo i mi? S tem magjarskim in nemškim priznanjem, nam Nemci in Magjari sami naš boj proti dualizmu sami posvete, ker kakor bi za nje sramota bila hlapčevati, tako je za nas. „Nič vreden narod, ki vse ne stavi na svojo čast.“ Torej v brezobziren boj proti takemu dualizmu in

proti „hegemonom“, ki so sami tako nesramni, da nam v lice povedo, ka nas hočejo za sužnje, in ki se imenujejo naše gospodarje.

Politični razgled.

V državnem zboru je interpeliral grof Thurn trgovsko ministerstvo, ali misli v sedanjem zasedanju predložiti projekt železnice iz Ljubljane v Karlovec, in ako ne, kaj bode ministerstvo storilo za pospeševanje stavljenja one železnice. — Na to je bilo daljno posvetovanje o novem redu za kazenske pravde s porotniki. Po dolgi debati, katere so se udeležili Zaillner, Perger, pravosodni minister Glaser, van der Strass, Rechbauer, Tomaszczuk, je bil red za kazenske pravde sprejet tako, kakor ga je nasvetoval dotični odbor.

Pomenljivo je novo pismo Košutovo na Iranyi-a, o nalogu ogerske opozicije. Košut nij zadovoljen z večino levice, kateri očita, da sovraži skrajne levičnjake (njegovo stranko) še bolj kot Deakiste. Košut pravi, da mora na Ogorskem pasti najprej pogubna Deakova stranka, katera je Magjarom tudi s tem nevarne sovražnike naredila, da je pomirje s Čehi zaprečila.

V Bismarkovi Nemčiji se nekateri duhovi začenjajo od zmagonosne pijanosti iztrezavati in spoznavati, da Bismarkovo edinstvo požira s v o b o d o. Ni ene „liberalne koncesije“ Nemci nemajo do zdaj zaznamovati, pač pa se absolutizem poostrava, davki, vojska in nesvoboda množe.

Italijanski prestolni princ je potoval v Berlin, da bode botroval najmlajšemu detetu pruskega kron-princea. Nij dvomiti, da utegne to približevanje italijanske dinastije k Hohencolerski družini biti velicega političnega pomena. Ali ta pomen gotovo nij ni Avstriji niti Slovanom na korist.

Občni zbor dramatičnega društva.

Iz Ljubljane 26. maja. [Izv. dop.]

V dvorani narodne čitalnice se je zbralo okolo 30 udov dramatičnega društva.

G. prvosednik Grasselli začinja občni zbor z ogovorom, v katerem se ozira na delovanje društva in izreka, da društvo sme z vspehom zadovoljno biti. Seveda ako bi sodil tako, kakor neprijatelji slovenske dramatike ali tisti, ki imajo preostre oči, bilo bi delovanje društva nezadovoljivo, ali treba je ozir jemati tudi na to, da društvo dela s faktorji, ki so mali in skromni. Ako se jemlje to v poštev, se more čuditi, da je društvo tako častno vršilo svoj nalog, kajti ko se je društvo pred petimi leti ustanovilo, nij nikdo mislil, da bode že v tako kratkem času, delalo konkurencijo nemškemu gledišču. Glede tedaj na vesel vspeh pretečene dobe, se ne more gledati z nezaupnim očesom na prihodnost, temuč preverjeni bodimo, da bode društvo še raslo in se lepše razvijalo, kakor do zdaj. Obžalovati je, nadaljuje gospod prvosednik, da ima društvo tako malo peres, ki bi ga podpirali. Tem bridkejše čuti ravno društvo izgubo moža, ki je bil eden najboljših, najmarljivejših podpirateljev, odbornika gosp. profesorja Valentin Mandele-a, ki je dosti prerano za vso Slovenijo in za dramatično društvo zapustil nas. G. prvosednik predlaga, da društvo v občnem zboru izreče obžalovanje in da v znamenje tega, vsi pričujoči vstanejo. (Se zgodi.)

Potem bere društveni tajnik gosp. J. Nollu poročilo, iz katerega povzamemo, da je društvo izdalo za peto leto 4 vezke „Slovenske Talije“, kateri obsegajo 2 manjša in 3 večje igrokaze v vsem 28 tiskanih pol. Dramatična učilnica v pravem pomenu besede se dozdej zarad premalih denarnih pripomočkov še nij mogla ustanoviti, vendar se je storilo, kar je bilo mogoče in sicer kakor poprejšnja leta takó, da so posamezne do-

mljubne moči podučevale igralce in igralke v dramatičnem prednašanji. Posebno priznanje mora izreči tudi letos društvo domoljubnej gospej Šolmajerjevi, ki se je blagodušno in brezsebično trudila s podukom gospodičin. Tretjo točko po pravilih odkazanega delokroga, napravljati igrokaze, zvrševalo je društvo preteklo leto še v obilnejši meri nego poprej, igralo je namreč 4krat na mesec. Napravilo je v pretekli gledališki sezoni 25 gledaliških predstav in posamezni igralni družabniki so napravili še 6 predstav. Razen teh je društvo sodelovalo pri besedi za stradajoče na Dolenjskem in Notranjskem in v čitalnici pri dveh predstavah. Potrebne garderobe si je društvo tudi preteklo leto več omislilo, ter posebno pomnožilo dramatično knjižnico, ki šteje 122 slovenskih igrokazov v rokopisu, 64 tiskanih; in 28 partitur operet in spevoiger. Razen teh pa še bogato zbirko dramatičnih del v raznih jezicah.

Družabnikov šteje društvo 387 namreč 2 častna, 8 ustanovnikov, 325 podpornih in 52 igralnih. Denarno podporo je dobilo društvo od veleslavnega deželnega zbora po odločeni subvenciji 2400 gl. Gospod Hribar Ivan, uradnik banke „Slavije“, zavaroval se je na življenje pri banki „Slaviji“, tako, da po njega smrti dobi dram. društvo polovico zavarovalnine v znesku 500 gl.

Po smrti je društvo izgubilo pet družabnikov, ti so gg.: Šaplja, Pogačar (igralni družabnik), Čepon, Makarovič in Mandelc.

Prvosednik predlaga, da občni zbor česti spomin umrlih udov s tem, da vstane. (Se zgodi.) Isto tako izreka zbor zahvalo gospej Šolmajerjevi, deželnemu zboru, gospodu Hribarju in gospodu dvornemu svetniku Žigroviču, intendantu narodnega kazališta v Zagrebu, s tem da jim zakliče Živio in Slava in odboru naroči, da to vsem po pismih objavi.

Ker nobeden društvenikov o poročilu tajnika nema kaj opaziti, g. prvosednik Grasselli stavi predlog, naj zbor poročila potrdi, kar se enoglasno odobri.

Gospod blagajnik Dragotin Žagar poroča o denarnem stanju društva. Po njem je imelo društvo od 1. maja 1871. do konca aprila 1872. leta skupnih dohodkov 8667 gl. 37 kr. v gotovini in 2200 gl. v dolžnih pismih. Skupnih stroškov 8423 gl. 26 kr. v gotovini in 700 gl. v dolžnih pismih. Končni ostanek je tedaj 244 gl. 11 kr. v gotovini in 1500 gl. v dolžnih pismih. Stan premoženja dramatičnega društva dne 30. aprila 1872 je 3652 gl. 81½ kr.

Iz proračuna o dohodkih in stroških društva za čas od 1. maja 1872 do konca aprila 1873 je razvidno, da ima društvo prihodnje leto 4400 gl. 11 kr. dohodkov in 8670 gl. stroškov, tedaj primanjkljaj od 4269 gl. 89 kr. Blagajnik upa, da bode mogoče primanjkljaj prihodnjega leta pokriti s subvencijo slavnega deželnega zbora in s tem, da se število družabnikov zdatno pomnoži. Zbor vzame poročilo blagajnikovo na znanje in izreka med slavo-klici domoljubnemu neutrudljivemu gospodu blagajniku Dragotin-u Žagarju zahvalo. Za pregledovalce računov se volijo gospodje: Hribar, Miheljač in Jak. Trdina.

Pred prihodnjo točko dnevnega reda, volitev novega odbora, poprime dr. Vošnjak besedo in stavi predlog, da se izreče celemu odboru društva, posebno pa prvosedniku, blagajniku in tajniku zahvala občnega zbora, kar se takoj zgodi.

Za skrutinatorje volilnih listov se volijo gg.: Železnikar, Alešovec in Podmilšak.

Izvoljeni so: Za prvosednika g. Peter Grasselli, za blagajnika g. Drag. Žagar, za tajnika g. J. Nollu. V odbor gg.: dr. Vošnjak, Emil Guttman, dr. Drag. Bleiweis, J. Stritar (Dunaj), France Drenik, dr. Val. Zarnik, profesor France Erjavec (Gorica), profesor Pleteršnik, in dr. Mencinger (Kranj).

Pri zadnji točki dnevnega reda, posamezni predlogi udov, poprime besedo gosp. France Drenik, in priporoča, da bi se novemu odboru na-

ročilo, da že v poletnem času zato skrbi, da se bodo predstavljavci urili, posebni pevci in pevke.

Isto prav gorko poudarja gospod Medic.

Gosp. Nollu in prvosednik odgovarjata želji predgovornikov, da ima odbor že po pravilih nálog zato skrbeti, kar sta gospoda govornika želela.

Gospod Nollu stavi predlog naj občni zbor izreče, da obžaluje, da deželni odbor zopet letos nij ustregel prošnji odbora dramatičnega društva, zaradi lož gledališkega zaklada. Društveni odbor je mnenja, da lože gledališkega zaklada ravno tako gredo pri slovenskih predstavah dramatičnemu društvu, kakor sedeži. Občni zbor torej naj sklene, da se odbor dramatičnega društva naravnost do deželnega zbora kranjskega v tej zadevi obrne. (To se soglasno odobri).

Ker nema nobeden društvenik nobenega predloga več staviti, sklene g. prvosednik občni zbor in priporoča nazočim, da bi vsak v svojem krogu deloval zato, da si društvo pridobi mnogo novih udov. Sklicem: Živela slovenska dramatika, bila je obravnava končana. Mi bi h koncu ponavljali dve srčni želji, kateri ste bile izrečeni v lanskem poročilu dramatičnega društva: Da bi mnogo premožnejših domoljubov pristopilo med ustanovnike in da bi izdatno naraslo število podpornih družabnikov, da bo društvo moglo krepko napredovati na pričetem potu!

Razne stvari.

* (Nemškutarski uradniki) so iznašli novo metodo zasmehovati Slovence. Ker se ne morejo povsod ustavljati pisanju v slovenskem jeziku, začeli so pisati tako sodrgo, kakor jo sami in živ človek ne razume. Glejte kaj celjsko okrajno glavarstvo skupaj sklobasá:

Št. 3025. Okrožnica

Vsem županstvom tukajšne vradnijske predstojnosti. Dne 23. t. m. razglasjeni in z ozirom I poglavja vladnega razglasa dovedeni neutega v poslenost stopajoči dežavni zakon 18. januarja 187 za odvratanje ravnanje ino obrano vodovja v §§ 29, 45, 77 točka 5 ni 90 določbe v vodnih zadevah županom prepustjene pooblasti ino dolžnosti vse sklene. Da se po omenjenih določbah zadrža županstva po visoki odpust namestnije 26. februarja t. l. št. 2455 na omenjene postavne odločbe opominjam. Ko pa gori rečna postava skoz razsveta vodnih društev sredo da, da toki izstopiti ino rezati ne morejo gospode župane opominjam, za izobraznost društev podžigati ni taistih društvah po mogočah pomagati, da podelovanji zemljišče in obertništvu korist podelijo ino varovajo. — C. kr. okr. glavarstvo Celje 7. aprila 1872.

C. k. vradni voditelj:

Kankowsky I. r.

* (Iz Metlike) se nam piše: Izlet metliške čitalnice na binkoštni ponedeljek v Ivanetičevo lozo ostal bo vse, ki so se ga udeleževali, v dobrem spominu. Kratkočasiti se pod milim vedrim nebom na zelenih tratah v sredi prijaznemu gaju podobne lozice, je vse drugače, nego veselja iskati v zaprtih od vseh strani od toplih solčnih žarov ogretilih prostorih; zato je pa tudi veselje temu razločku vreden odmev imelo. Mladina se je zibala ali vrtela, odrasli so pa govorili, deklamovali, vesele pesmi prepevali, pa tudi na sladko kapljico in okusen prigrizek ne zábili. Na večer se se je predstavljala vesela igra „zakonske nadloge“, ki je morala poslušalcem močno ustrozati, kajti ploskanje in živio-klici so se prav živo razlegali, saj se jih pa tudi zaslužili igralci posebno gospodičini Zoretičeva in Colnarjeva. Med tem so možnarji naznanjali, da se je veselje vnelo, ki se je končno v živahen ples zasukalo in šele okolo dveh po polnoči v čitalnici odmotalo. Tako smo v složnem društvu binkoštni ponedeljek veselo praznovali, kar služi čitalnici in mestu na čast.

* (Društvo slov. pisateljev.) Deželna vlada kranjska je pravila „društva slov. pisateljev“ na znanje vzela in sme tedaj društvo pričeti svoje delovanje.

* (G. Luka Svetec) se je dal kot notar prestaviti iz Idrije v Brdo.

* (Za notarja) v Trzič je imenovan g. Fr. Rapoc, dozdej koncipijent v Mariboru. Za notarja v ilirsko Bistrico g. Kupljen. — Zanimivo je, da so prošnje teh dveh ležale celega pol leta pri ministerstvu pravosodja. Nerado je ministerstvo dalo notarijatstvo tema dvema Slovincema, a kaj je hotelo, — drugih zmožnih kompetentov nij bilo in časi so protekli, da bi mogla vlada trde Nemce v čisto slovenske kraje posajati.

* (Župnik Jožef Škrta) nij med onimi, ki so se za delež iz Stremayrovih 500.000 gld. oglasili. S tem naj se torej data našega dopisnika v št. 58 „iz lavant. škofije“ popravijo.

* (Trst in njegovo prebivalstvo.) Po zadnjem štetju ima Trst z okolico vred 123.098 prebivalcev. Med tem je 54.017 tujcev, in sicer 37.074 iz drugih avstrijskih provincij in 16.940 inozemcev, med temi 13.155 podložnikov italijanskega kraljestva. Ti delajo Trstu laško narodnost in barvo, med domačini pa je Slovencev ogromna večina, kakor te številke kažejo.

* (Na smrt obsojen.) 23. t. m. je bila v Ljubljani obravnava proti Jožefu Berniku, hlapcu pri gostilničarju Permoserju v Suhi. 10. februarja t. l. zvečer je prišel imenovani hlapec iz Loke domu in v krčmi tako razsajal, da je gospodar fantu Jakobu Kalanu rekel, naj ga ven spravi, kar se je tudi zgodilo. To je Bernika tako razsrdilo, da je rekel, da hoče „nega in sicer prvega“ ustreliti. Kalan je zato svoj beli klubok skrtil, da bi ga Bernik ne spoznal. Kmalu potem ustrelil Bernik čez okno v hišo in zadene Janeza Ložarja iz Žabnice, ki je 2 uri potem umrl. 23. t. m. je bil Jožef Bernik obsojen k smrti na vislicah. On je napovedal priziv.

* (Mizarski strike.) Kakor se nam iz Ljubljane 25. t. m. poroča, so imeli 26. t. m. mizarski pomočniki pri Fischerju v zvezdi zbirališče, v katerem so sklenili, da naredo „strike“, kateri se že v ponedeljek ali v torek začne. Doseči hočejo s tem povišanje plače za 30% in znižanje delavskih ur, katere so dosedaj bile od 5 zjutraj do 7 zvečer, tako da ubogim pomočnikom res nij ostajalo niti časa za telesno, nikari že za duševno okrepčanje. Kakor nam isti dopisnik poroča izrekli so se že nekateri mizarski mojstri s temi pogoji zadovoljne, med tem ko večina o njih slišati neče. — Mizarski pomočniki so dosedaj prvi tiskali in razpošiljali svoje pozive izključljivo v slovenščini.

* (Služba adjunkta) pri okrajni sodnji v Črnomlji na Kranjskem je izpraznena. Prošnje se naj vložijo do 1. junija pri predsedništvu okrožne sodnije v Rudolfovem.

* (Izpit zrelosti na realnih šolah.) V bodoče bo onim absolviranim učencem realnih šol, ki hočejo biti imatrikulirani kot redni slušatelji na kateri tehnični visoki šoli, spričevalo o ugodnem vspehu izpita zrelosti potrebno in imajo pravico za izvrševanje izpita zrelosti realne šole s sedmimi razredi, ako je med učitelji, ki se imajo v izpitno komisijo poklicati, najmanj tri četrtine takih, ki so zmožni podučevati v višjih razredih srednjih šol.

* (Pogorel) je zadnjo soboto v Mariboru v magdalenskem predmestju obširen hlev. Požar je bil velik. „Feuerwehr“ je prišla na mesto, ko je bilo že vse poslopje v ognji. Da se nij ogenj razširil, to je zasluga vetrovne tišine in dobri ognje-brambni končni zidi. O „Feuerwehristih“, med katerimi je bilo več poveljnikov kot delavcev, smo čuli na mestu drastične opombe.

* (Moskovska politehnična razstava) bo po vseh pripravah in popisih velik in lep muzej kulturnega stanja Ruskega, za neruski svet tem zanimjivejša, ker bo kakor se kaže

prva razstava sveta slovanskega. Ne samo, da se med razstavljenimi rečmi nahaja mnogo od vseh krajev slovanstva poslanih, slovanski svet bo tudi glede obiskovateljev najbolj zastopan z največjim procentom. Že prvega maja je obrok pretekel, do katerega je bilo izložiteljem priglasiti se, tako da se zdaj že začneja uredovanje in uravnavanje razstavnih predmetov. Razstava bo zavzela prostor 41.000 kvadr. sežnjev blizu Kremla. Izmed 14 oddelkov razstave bo šest in sedmi posebno zanimiv. Tu bo država ruska razstavila vojne in namorniške (marine) stvari. Drugi oddelki so: 1) Geologija, mineralogija in rudarske stvari. 2) Rastlinstvo. 3) Zdravilstvo. 5) Mehanika, tehnologija, ročna dela, knjigotrštvo in knjigotisek, železnocestvo, poštarstvo. 8) Staviteljski odbor. Deveti in deseti so gospodarski oddelki. Enajsti oddelek je učevni, in razkazuje učna in obče naobrazovalna sredstva. Štirinajsti je zgodovinopisni oddelek.

* (Simpatije do Čehov) izražajo v adresi, objavljeni v „Republique française“ pridruživši se caenskimi in nancyskimi kolegom tudi študentje iz Dijona in Pariza.

* (Nesreča v gledišči.) 27. aprila se je v českem gledišči v Pragi baletnej solistinji gosp. Rossijskeje vsled približanja k svetilnicam na prosceniji vnela obleka. Priskočil je brž statist g. Dvořak, povaljal jo po tleh, pa bila je vendar tako opečena, da so jo morali prenesti v bolnišnico, kjer se nad njenim ozdravljenjem jako dvomi.

Gospodarske stvari.

— Kako se ubraniti prehodu zemljišč v tuje roke? — O tem prinaša vrlo uredovani gospodarski časopis „Pozor“, ki v Olomucu v češkem jeziku po dvakrat na teden izhaja, pod naslovom „Kako moremo imeti velika posestva tudi brez Chabrusa?“ članek, v katerem nasvetuje, naj se cele občine združijo v vkupno gospodarjenje. Vsak posestnik bi ostal neomejen lastnik svojega zemljišča, ki bi ostalo kakor dozdej kot samostalno zapisano v zemljiščnih knjigah, a zemljišča cele vasi — občine — bi se obdelovala vkupno na isti način, kakor se upravljajo družbena podjetja. Letni pridelki cele občine bi se razdelili po meri zemlje in drugih pomočkov, s katerimi je vsak posamezni posestnik pripomogel k pridelanju obrodov; nek gotov del letnega dobička bi se porabljal za nek rezervni fond, iz katerega bi se plačevale stvari, ki se vkupnosti tičejo. — Že poprej je „Pokrok“ v Pragi o isti stvari pisal in posebno polagal českim gospodarjem na srce, naj se varujejo hipotekarnih dolgov, kateri jih najleže iz svoje lastnine spravijo; sedaj nadaljuje „Pozor“ „Pokrok“-ov spis in nam se zdi, da bi po tem načinu bratom Čehom, katerim Nemci z vsemi močmi posestva iz rok izpultiti in tako Češko ponemčiti hočejo, najleže bilo ohraniti si od očetov podedovano last. In mi Slovenci? — Učimo se od svojih severnih bratov in mi naše gospodarje prosimo, naj resno pretehtajo in preudarijo, ali bi se ne dalo koristno tudi pri nas začeti vkupno gospodarjenje celih občin!

— Pridelki lanskega leta na Štajerskem znašajo 1,507.343 vaganov pšenice, 1,759.255 vaganov turšice ali koruze, 3,266,819 vaganov krompirja, 22,745.277 centov sena in otave, 920.891 veder vina.

— Nova pošta je bila odprta ta mesec v Bistrici pri Lembahu blizu Maribora.

— Vinogradniško društvo nameravajo ustanoviti sedaj tudi vinogradniki okolo Brezic.

Listnica uredništva. Naš dopisnik „iz Tominskega“ nam nalaga izreči, da nijsta č. gg. J. Kragelj in Jan Črv v nobeni zvezi z dopisom, v št. 50, tem menj početnika njegova — kar tu storimo s pristavkom da omenjenih gg. niti ne poznamo.

Dunajska borza 27. maja 1872.

Enotni drž. dolg v bank.	64 gld. 40 kr.	London	112 gld. 70 kr.
Enotni " srebru	72 " — "	Srebro	110 " 85 "
1860 drž. posojilo	13 " 60 "	C. k. cekinij	5 " 41 "
Akcije narodne banke	8 " 34 "	Napol	9 " — "
Kreditne akcije	334 " 80 "		

(105-3)

Dr. Gršak
v
Ormužu
išče izurjenega sollicitatorja.

!!! Čevlarska asocijacija v Ljubljani!!!

Čevlarske asocijacije
v Ljubljani.

Pokorno podpisani si dovoljuje p. n. občinstvu s tem naznaniti, da so čevlarski pomočniki v Ljubljani ustanovili in 22. maja poslovanje odprli.

Ker je zrno delavne moči zbralo se, morem p. n. občinstvo zagotoviti, da bomo delali čevlje za gospode in gospe najbolj elegantno in trdno. Solidna in kar mogoče cena poštežba se zagotavlja.

Oznanovaje to p. n. občinstvu, dovoljujem si ob enem novo od delavcev ustanovljeno asocijacio dobroti nagnenosti občinstva v mesu in na doželi priporočati.

Upam, da si bo čevlarska asocijacija v kratkem času z realno postrežbo zaupanje občinstva v polni meri zadobila.

Čevlarska asocijacija je za zdaj v Eggenbergerjevi hiši vis-à-vis Hradeckovega mosta, nad prvim stropom, (prej krojaška asocijacija.)

kamor vsa naročila obrniti prošimo.

Podpisuje se spoštovanjem
v imenu udov čevlarske asocijacije:
Jarnej Žitnik,
predstojnik.

(110-1)

Eggenbergerjeva hiša vis-à-vis Hradeckovega mosta

Menjavnica
dunajske komisijonske banke

Kohlmarkt 4,
(56-26) emitira

potegovalne liste

na pozneje zaznamovane vrste srečsk in se smejo te sestave že za to k najbolj korisnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista mogoče vse glavne in stranske dobitke samemu napraviti in razen tega obresten znesek

30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankovcih
užiti.

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 10 — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke:

- 1 5perc. 1860letno drž. srečko za gld. 100.
Glavni dobitek gld. 300.000 s predkupno premijo a. v. gld. 400.
- 1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.
Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.
- 1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.
Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsake odsetve.
- 1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 6. — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 3 srečke:

- 1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.
Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.
- 1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.
Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsake odsetve.
- 1 Sachsen-Meiningensko srečko. Glavni dobitek 45.000, 15.000 južnonemške velj.

Zunanja naročila se promptno in tudi za povzetek store. — Vzdigatveni listi se po vsaki vzdigatvi franko — gratis razpošiljajo.

Zavarovanja proti škodi toče

prejema po najnižji gotovi ceni brez vsakega doplačila samo

„EVROPA“

delniško zavarovalno društvo na Dunaji.

Zavarovalni pogoji in predlogi se brezplačno dele in sicer za pokrajine Štirsko, Kranjsko in Koroško pri

podružnici „EVROPE“ v Gradcu,

Pisarna: Glacisstrasse Nr. 37, Ecke der Elisabethenstrasse.

za Kranjsko, Primorsko, Goriško, Gradiško, Istro in Dalmatinsko pa pri

Glavnem zastopstvu „Evrope“

pri gospodu
Avgust-u Vrtnik-u
v Ljubljani.

Pisarnica: Slonove ulice šte. 15.

(109-1)

Nakup in prodaj kakor menjavanje vseh obstoječih državnih papirjev, prioritetnih obligacij, srečsk, železničnih, banknih in obrtniških akciij. Reševanje kuponov.

Naročila za c. k. borso

se za gotovino ali navrhek 10 % izvršujejo. Vse vrste sreček se proti plačilom v mesečnih obrokih od gl. 5 na višje prodajejo.

ROTHSCHILD & COMP.
Opernring 21,
DUNAJ.

(93-3) 20tin deležni listi za vse vzdigatve veljavni brez daljšega doplačila na

C. kr. avstr. državne srečke 1839ne gld. 10
C. kr. avstr. državne srečke 1860ne gld. 8
C. kr. avstr. državne srečke 1864ne gld. 8
Ogerske darilne srečke 1870ne . . . gld. 7
Turške železnične srečke 1870ne (36 vzdigatev veljavne) gld. 4